

DEPREM SONRASI TOPLANMA ALANLARINDA ÇOCUK OYUN ALAN NİTELİĞİ

Zeynep KAÇAR

* İstanbul Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Peyzaj Mimarlığı Yüksek Lisans Öğrencisi

* İnegöl Belediyesi

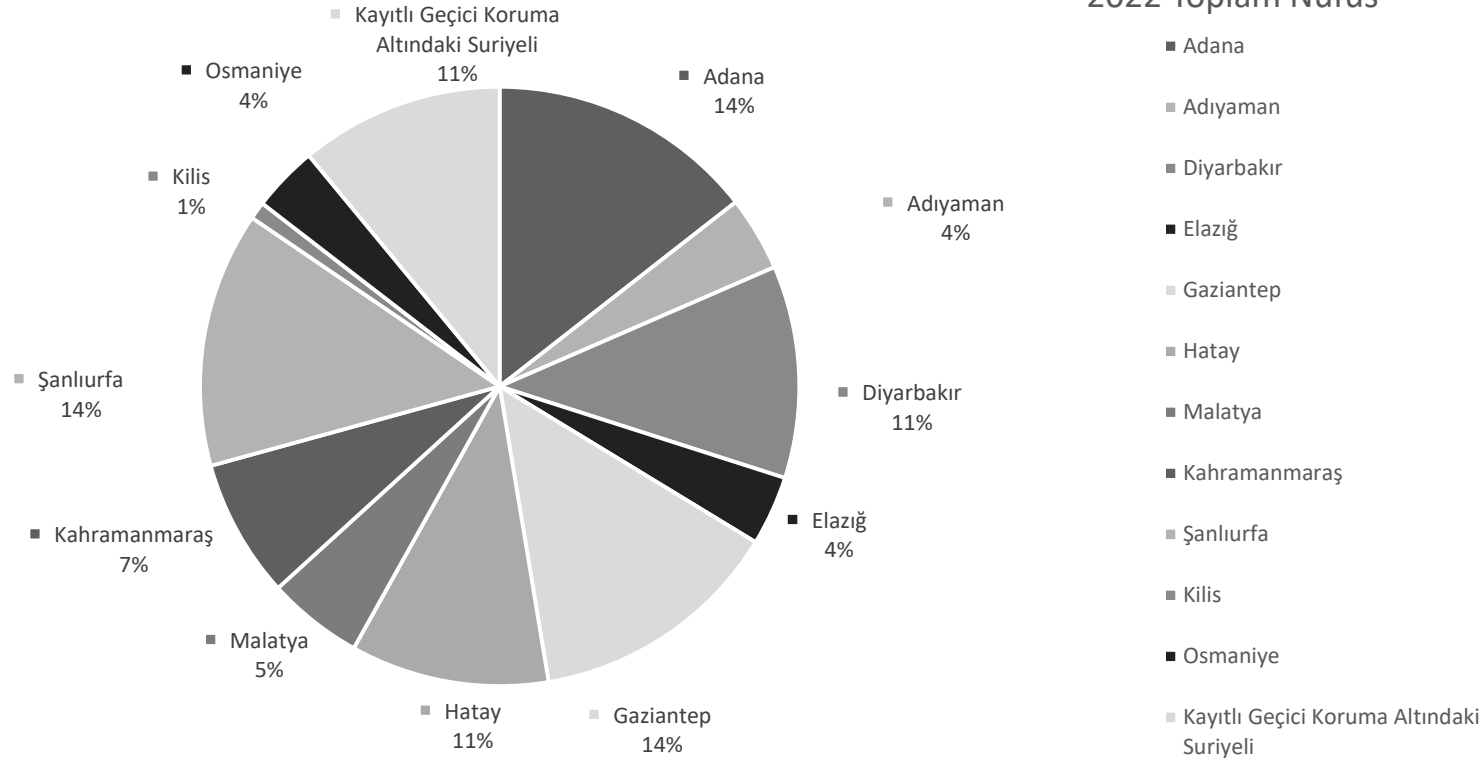
kacarz20@itu.edu.tr

Afet: İnsanlar ve yaşam alanlarında maddi, manevi, sosyal ve çevresel kayıplara neden olan, insan hayatını ve faaliyetlerini durduran ya da duraksatan olaylardır. Toplulukları etkiler. Doğal ve teknolojik olayların sonucu oluşan bir süreçtir. Son yıllarda artarak yaşanmakta olan doğal afetler, olaylara maruz kalan kişi sayısını ve dolaylı olarak çocuk sayısını artırmakta ve bu toplum sağlığı açısından risk teşkil etmektedir.

Amaç: Afet sonrasında afete maruz kalmış çocukların hakları olan oyuna erişim durumlarının değerlendirilmesini içermektedir. Çocukların toplanma alanlarında oyuna daha rahat erişim sağlayabilmesi adına çözüm önerileri üretmeyi amaçlamaktadır.

Ülkemizde yaşanan 6 Şubat Kahramanmaraş depreminde UNICEF'in verilerine göre 4,6 milyonu çocuk olmak üzere toplam 14.13 milyon kişi etkilenmiştir.(TUİK, 2023)

Tablo 1 Tuik Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları (TUİK, 2023)

- Deprem gibi doğal afetler insanlar üzerinde fiziksel ve ruhsal birçok hasara sebep olmaktadır. Yetişkin bireyler bilgi ve deneyimleriyle yaşadıklarını daha kolay atlatabilirken çocuklarda durum daha etkili ve çok daha derindir.
- Bu durum çocuklarda travmatik etkilere sebep olabilir ve farklı birçok tedavi yöntemine ihtiyaç duyulabilir. Çocuk deyince hepimizin aklına gelen oyun kavramı aslında çocuklar için yalnızca enerji atmak ya da vakit geçirmek için yapılan bir eylem değil aynı zamanda onların fiziksel ve ruhsal gelişimine katkı sağlayan etkili bir tedavidir. Ve oyun Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları sözleşmesinin 31. Maddesince garanti altına alınmış yasal bir haktır.

- Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme 1995 yılında 22184 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak ülkemizde yürürlüğe girmiştir
- Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi, Madde 31:
 - Taraf Devletler çocuğun dinlenme, boş zaman değerlendirme, oynama ve yaşına uygun eğlence (etkinliklerinde) bulunma ve kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma hakkını tanırlar. (Resmî Gazete, t.y.)

- Kriz ve afet dönemlerinde temel hayatta kalma ihtiyaçlarımız ön plana çıktığı için genellikle oyun geri plana atılıyor ancak oyuna en çok ihtiyaç duyulan zamanlar bu zamanlardır.
- Maslow'un insan ihtiyaçları hiyerarşisinin en alt birimi fizyolojik ihtiyaçların karşılanması ve barınmadır.
- Afetlerin en kırılgan grubu içerisinde yer alan çocuklar için oyun, fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine fayda sağlayan bir etkinliktir.

- Depremzedelerin eski yaşam alanı standartlarına ulaşana kadar oluşturulan barınma alanlarında çocukların sağlıklı gelişebilmeleri için, onlara oyun oynama fırsatlarını sağlamak gereklidir. Bu iyileşme sürecinin hızlandırılmasını sağlayacaktır

Görsel 1 (BBB, 2023)

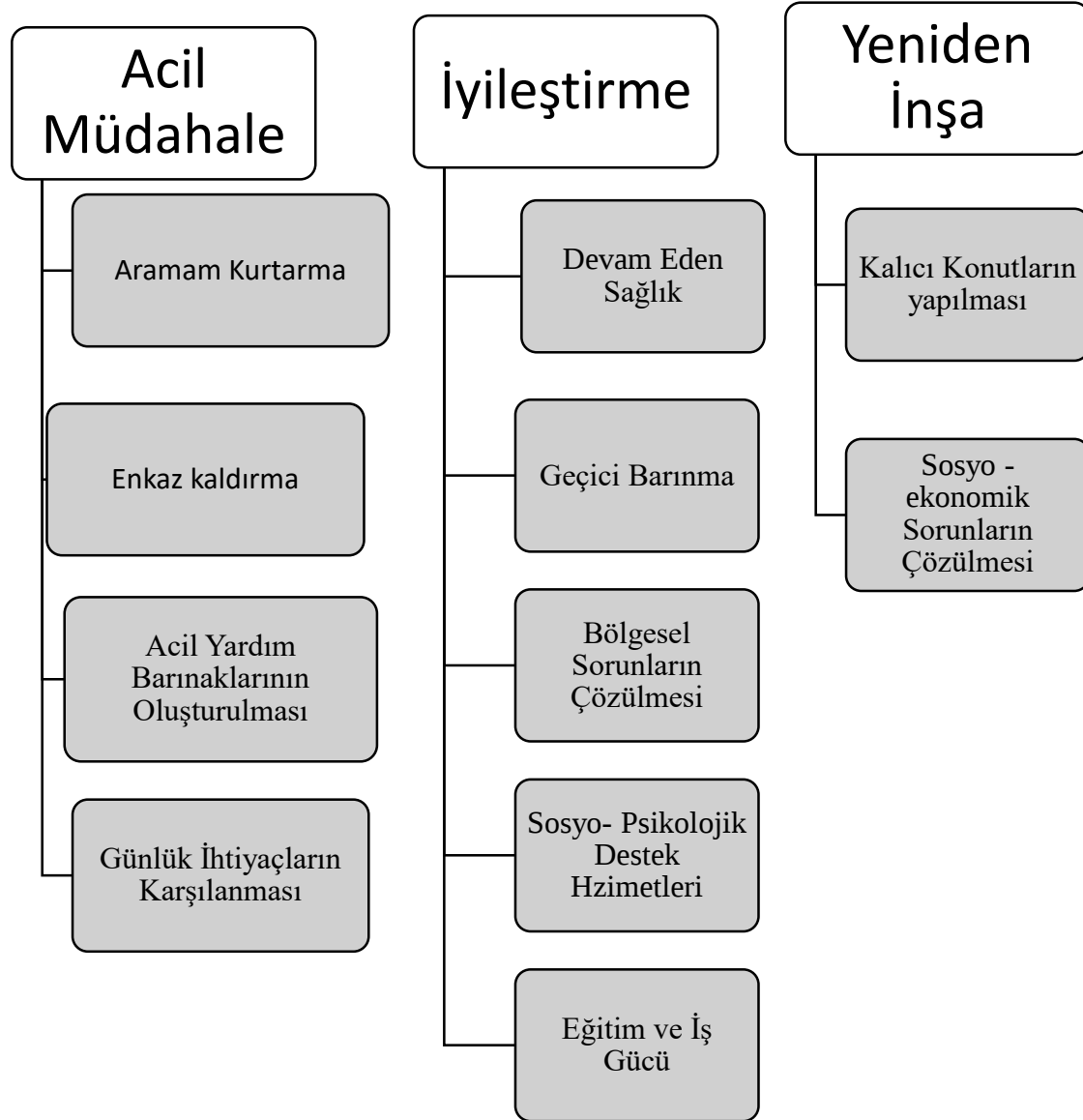
Görsel 3 (BBB, 2023)

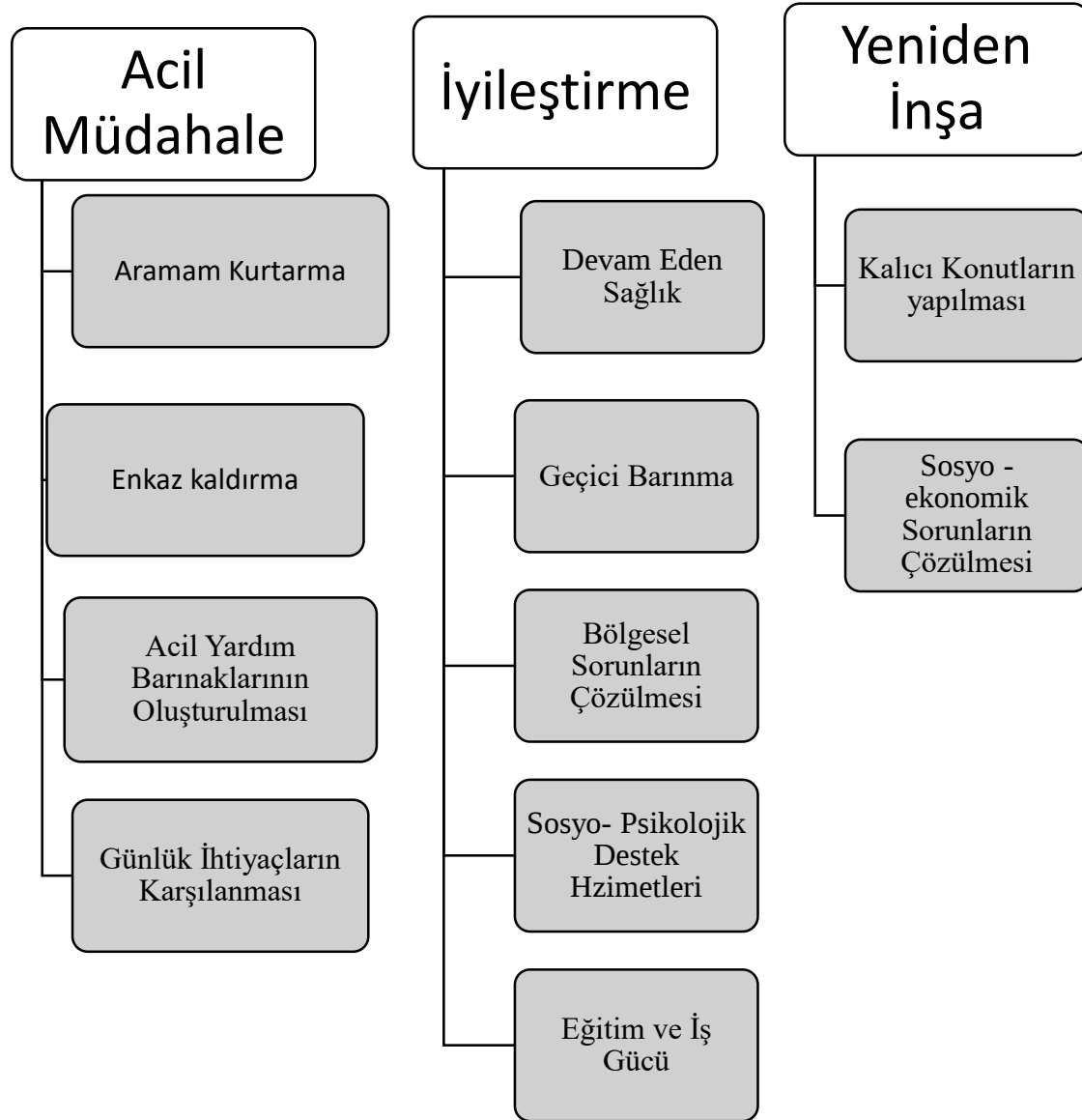

- Genelde nerede, ne zaman, nasıl, hangi büyüklükte, ne türde meydana geleceği öncesinde bilinemeyen, durdurulamayan, önlem alınamayan bu olaylar, pek çok ülkede büyük kayıplara neden olmaktadır. Afeti engelleyemesekte doğru 'Afet Yönetimi' kavramı ile süreci en az hasarla atlatabiliriz.

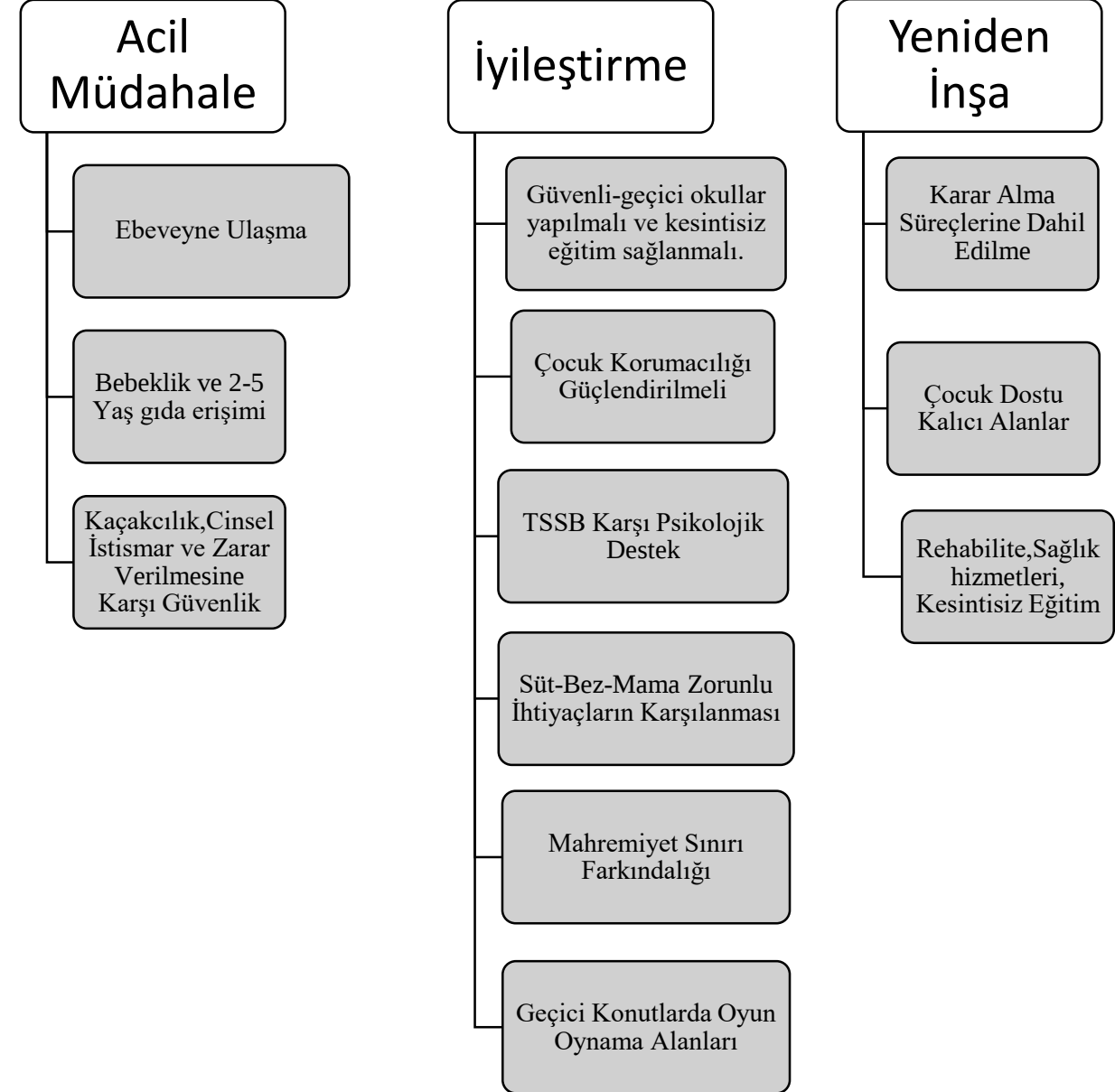
AFET YÖNETİMİ

AFET YÖNETİMİ

ÇOCUK MERKEZLİ AFET YÖNETİMİ

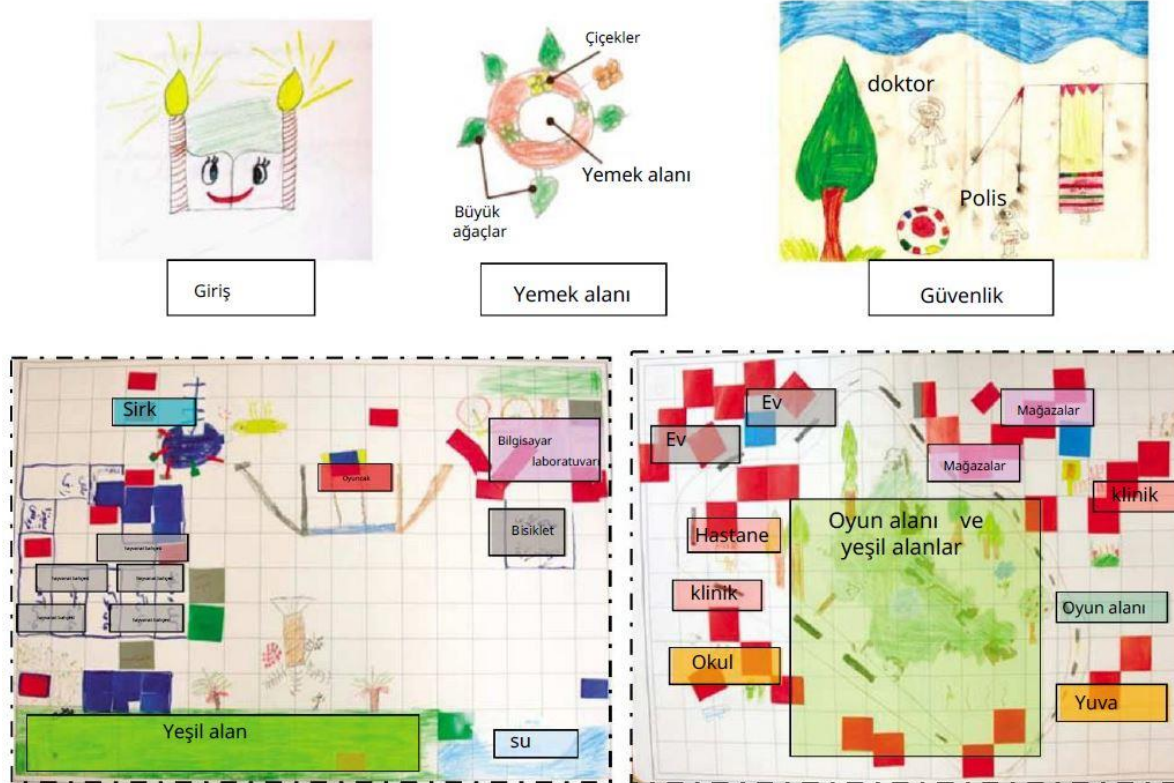
"Çocuklar tüm dünyalarının gözlerinin önünde yıkıldığını gördüler, ancak biz onların yeniden inşa edilmesine nasıl yardımcı olacağımızı biliyoruz"

UNICEF Avrupa ve Orta Asya Bölge Direktörü Afshan Khan

Bam, İran'da Çocuk Dostu Şehir Projesi

- Aralık 2003 te Bamın İran Şehrinde yaşanmıştır. 30.000 den fazla kişi hayatını 75.000 den fazla kişi evlerini kaybetmiştir. Ülkenin %85 i ciddi hasar almıştır. İlk hafta bir çalıştay 2. haftada çalıştaydan çıkan çıkarımlar üzerine atölye çalışmaları gerçekleştirildi. Çocuk Dostu Ev, Çocuk Dostu Mahalle, Çocuk Dostu Okul, Çocuk Dostu Şehir kavramları üzerinde birçok planlamalar gerçekleştirildi.

Görsel 5 Atölye Sonrası Çıkan Ürünler (Rismanchian & Rismanchian, 2007)

Afet Sonrası Çocuk Oyun Ortamı: Büyük Doğu Japonya Depremi

- 2011 yılında Japonya'da tarihinin en büyük depremini yaşadı. Kıyı bölgesinin çoğu tsunamiden zarar gördü. 18.502 kişi hayatını kaybetti 300.000 den fazla kişi tahliye edildi 400.000 den fazla ev hasar gördü.
- Şanslıydılar Japonya Macera Oyun Alanları Derneği tarafından afet bölgesinde çocukların yardımı ve teknik eleman göndermişti.

Görsel 6 Kesenuma'daki macera park(Kinoshita & Woolley, 2015)

Görsel 7 Mobil Oyun Araçları (Kinoshita & Woolley, 2015)

Görsel 8 Kapalı Oyun Alanları (Kinoshita & Woolley, 2015)

6 Şubat Depremi

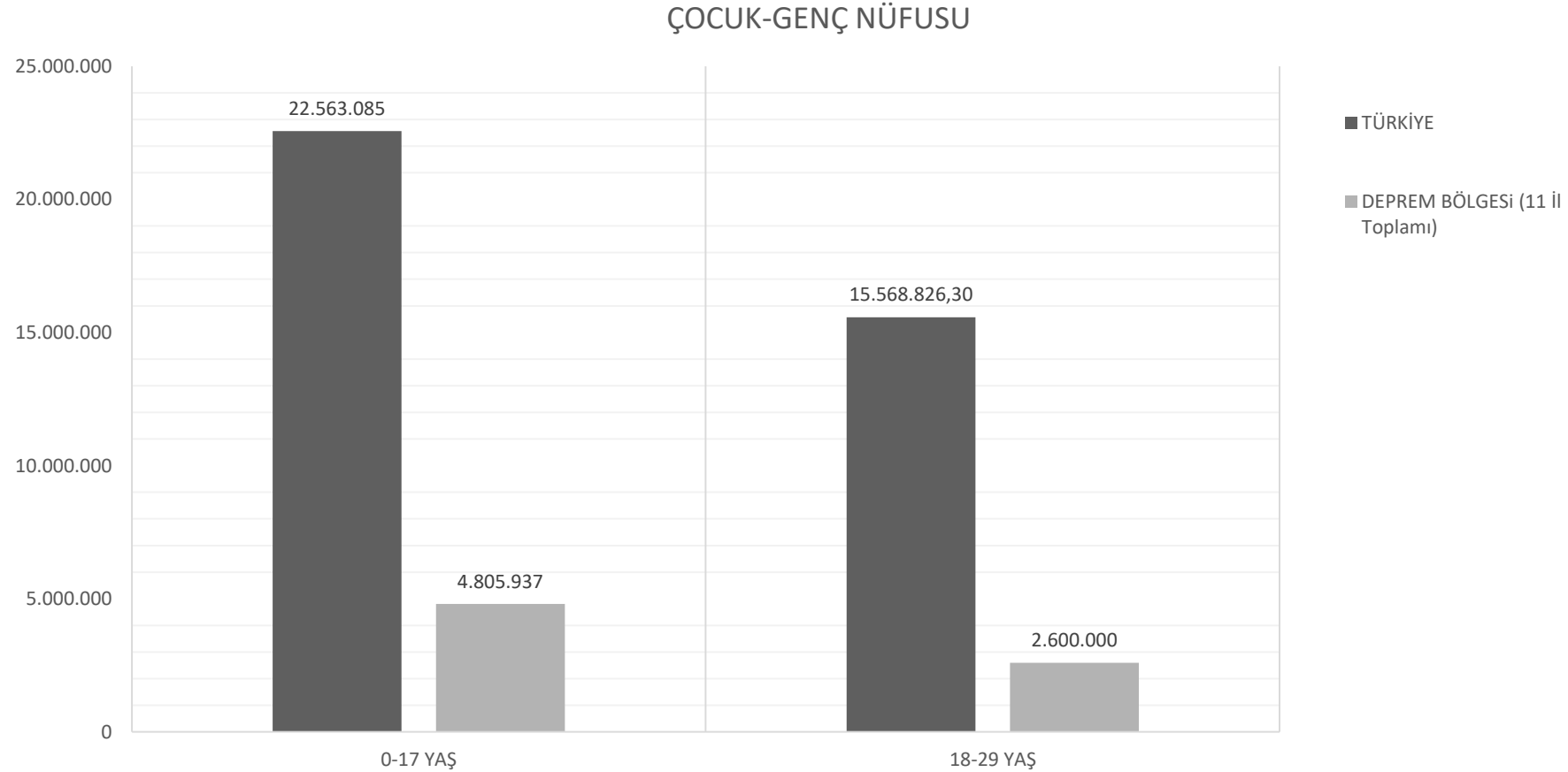
- 6 Şubatta saat 04.17 ardından 13.24 de Kahramanmaraş'ta sırası ile 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde iki deprem meydana geldi.
- Türkiye İstatistik Kurumu 2022 yılı verilerine göre Türkiye nüfusunu 85 milyon 279 bin 553 kişidir. Depremden etkilenen 11 ilin nüfusu 14 milyon 13 bin 196 kişi olarak açıklanmıştır. **Bu verilere göre her 6 kişiden 1'i deprem bölgesinde yaşıyor.**

Şekil 1 Deprem Etkili Olduğu Coğrafya (2023, Kahramanmaraş Ve Hatay Depremleri Raporu)

Deprem Bölgelerinin Demografik Yapısı Ve Çocuk Nüfusu

- Türkiye genelindeki çocuk (0-17 yaş) nüfusunun yüzde 21,3'ü (4.805.937 çocuk), Türkiye genç (18-29 yaş) nüfusunun yüzde 16,7'si (2,6 milyon genç), depremde etkilenen 11 ilde yaşamaktadır.

The collage consists of 18 individual photographs arranged in a 3x6 grid. The photos capture various moments from the 'T3 Vakfı Oyun ve Etkinlik Çadırı' project. Key elements visible include:

- Top Left:** A child in a red jacket looking through a telescope.
- Top Middle-Left:** A group of people gathered under a blue tent with 'SAĞLIĞI VAKFI' and 'T3 VAKFI' logos.
- Top Middle-Right:** A child looking through a microscope, with an adult in a red jacket assisting.
- Top Right:** A child in a red jacket sitting at a table, with a banner for 'BİLİM TÜRKİYE' in the background.
- Second Row Left:** A large group of children and adults posing for a photo under a tent.
- Second Row Middle-Left:** Children sitting on a green mat outside a tent labeled 'T3 VAKFI OYUN VE ETKİNLİK ÇADIRI' and '#BirlikteDahaGüçlüyüz'.
- Second Row Middle-Right:** A red truck being loaded with boxes by several people.
- Second Row Far Right:** A group of people in red jackets standing in a field.
- Second Row Far Right (Bottom):** Children sitting at a table, engaged in an activity, with a banner for 'TÜRKİYE TEKNOLOJİ TAKIMI'.
- Third Row Left:** A child in a red jacket looking through a telescope.
- Third Row Middle-Left:** A child in a red jacket with 'TEKNOFEST' on the back, interacting with another child.
- Third Row Middle:** A blue tent with logos for 'CANSAGLIĞI VAKFI', 'BAYKAR', and 'TÜRKİYE TEKNOLOJİ TAKIMI'. People are gathered around a table inside.
- Third Row Middle-Right:** A close-up of a smiling girl in a pink jacket at a table.
- Third Row Far Right:** A group of people sitting around a campfire at night.
- Bottom Row Left:** Children and adults working on art projects at a table.
- Bottom Row Middle-Left:** A group of children and adults posing in front of a tent with a rocket model, with a banner for 'T3 VAKFI OYUN VE ETKİNLİK ÇADIRI'.
- Bottom Row Middle-Right:** A group of children and adults standing together outdoors.
- Bottom Row Far Right:** A group of children and adults posing for a photo.

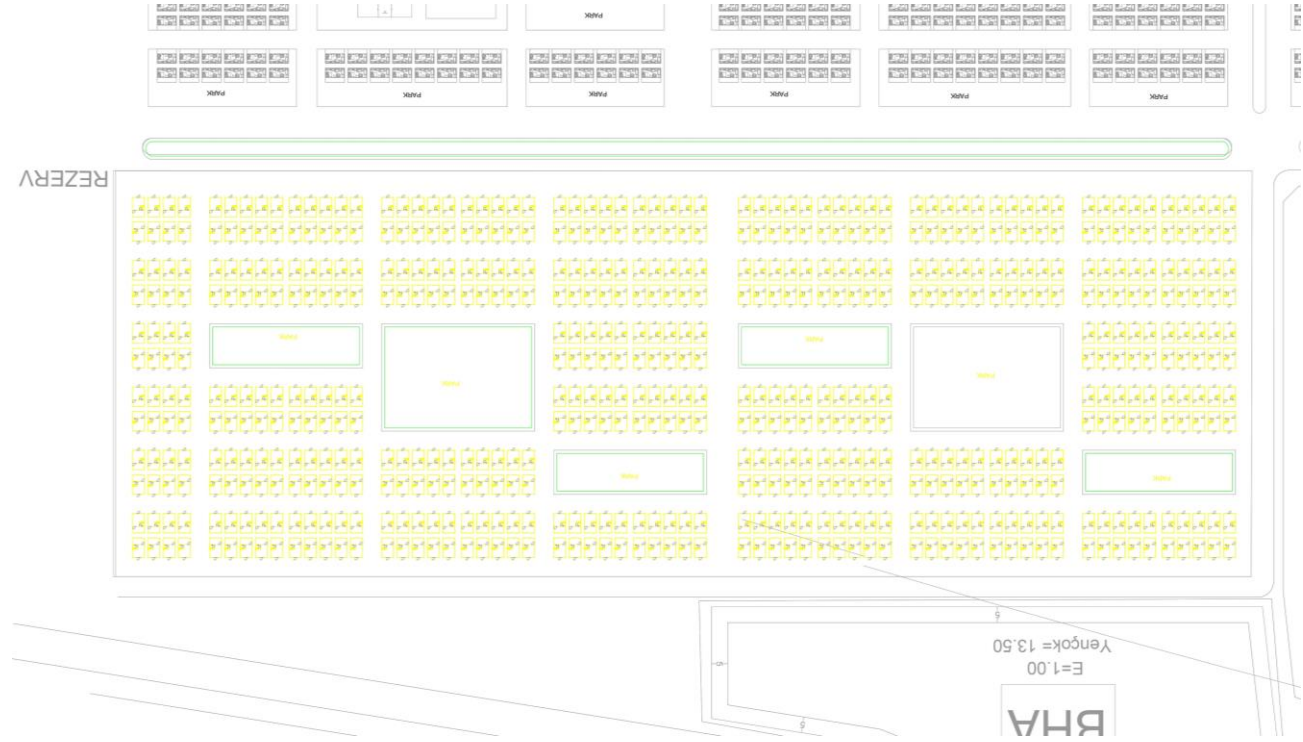
Görsel 12 (İnegöl Belediyesi, 2023)

Görsel 13 (İnegöl Belediyesi, 2023)

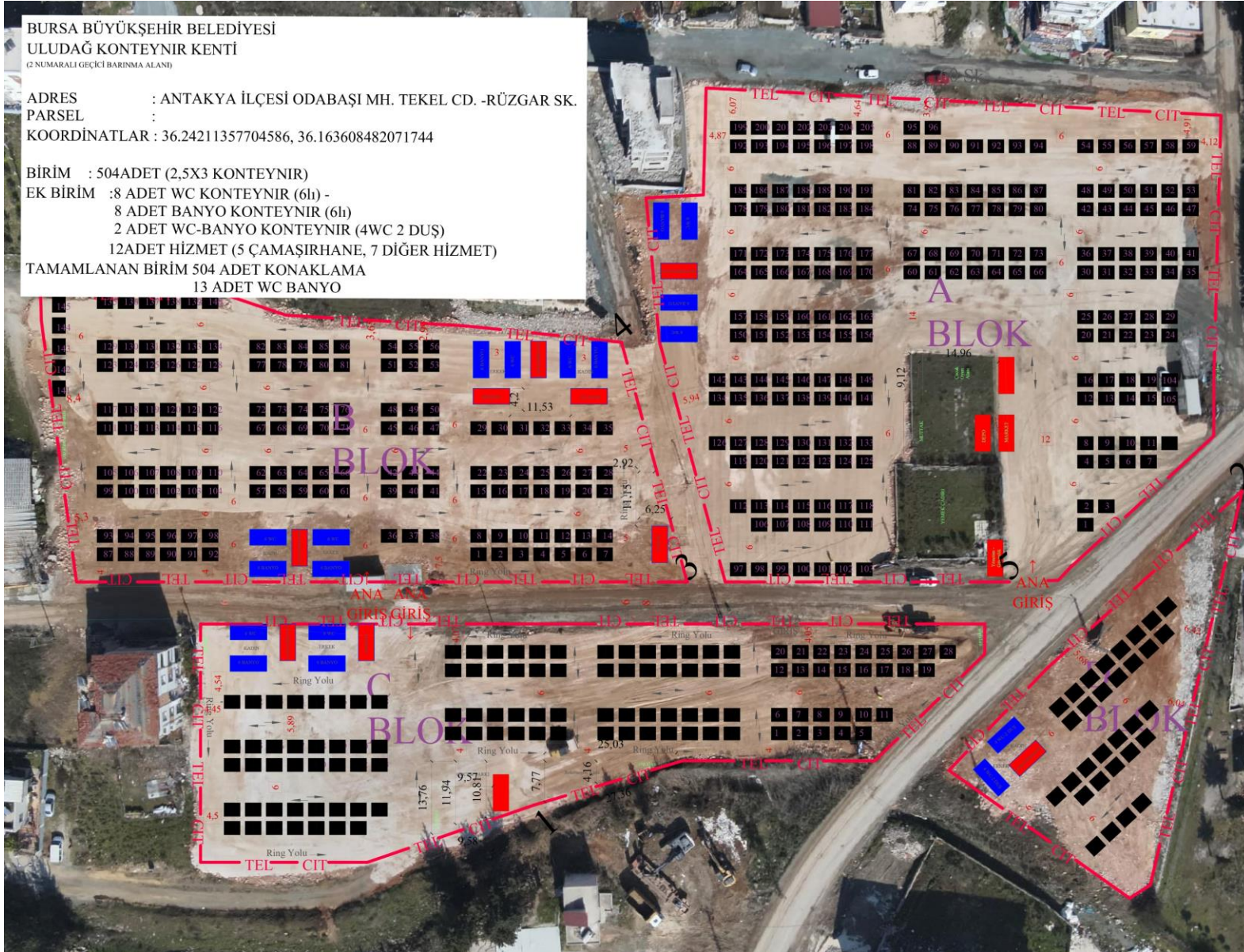
- Yaşanan kötü tecrübeler artan afet sayıları bize yol göstermiş ve doğru afet yönetimin önemini giderek arttırmıştır. Yapılan çalışmalar çocukları da kapsamakta ancak onların ihtiyaçları için yetersiz kaldığı gözlenmektedir.

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ULUDAĞ KONTEYNİR KENTİ
(2 NUMARALI GEÇİCİ BARINMA ALANI)

ADRES : ANTAKYA İLÇESİ ODABAŞI MH. TEKEL CD. -RÜZGAR SK.
PARSEL :
KOORDİNATLAR : 36.24211357704586, 36.163608482071744

BİRİM : 504ADET (2,5X3 KONTEYNİR)
EK BİRİM : 8 ADET WC KONTEYNİR (6lı) -
8 ADET BANYO KONTEYNİR (6lı)
2 ADET WC-BANYO KONTEYNİR (4WC 2 DUŞ)
12ADET HİZMET (5 ÇAMAŞIRHANE, 7 DİĞER HİZMET)
TAMAMLANAN BİRİM 504 ADET KONAKLAMA
13 ADET WC BANYO

BURSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
NİLÜFER HATUN KONTEYNİR KENTİ
(1 NUMARALI GEÇİT BARDINMA ALANI)

ADRES : ODABAŞI MAHALLESİ TEKEL CADDESİ
PARSEL : 1581 ADA 11 NOLU PARSEL
KOORDİNATLAR : 36.24056808501067, 36.16666481503987

BİRİM : 102+10 ADET (2.4X6 KONTEYNİR WC'Lİ)
Yemekhane : 1 adet
Sosyal : 12 adet
Yönetim / Güvenlik : 1 Adet
KAPASİTE 126 ADET
TAMAMLANAN BİRİM 102 ADET

NİZAMİYE
GİRİŞİ

- Sonuç olarak
- Çocuk Merkezli Afet Yönetimini yerel odağında genişletmeliyiz.
- Afet eylem planlarına çocuklara dair gündem maddeleri eklenmelidir.
- Toplanma alanlarında ki çocuk oyun odakları standart ekipmanlar öte depremin etkilerini atmaya yarayacak özellikte seçilmelidir.

- “Oyun, çocuğun işidir” (Montessori) .Onlara oynayacak ortamları sağlamakta bizlerin.
- Dünya Haritası- Çocuk hikayesi

TEŞEKKÜRLER

- «Şehri imâr ederken nesli ihyâ etmeyi ihmal ederseniz, ihmâl ettiğiniz nesil imâr ettiğiniz şehri tahrip eder.» Turgut Cansever

Kaynakça

- *Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü*. (2023). AFAD: <https://www.afad.gov.tr/aciklamali-afet-yonetimi-terimleri-sozlugu> adresinden alındı
- AFAD. (2023, 5 23). <https://www.afad.gov.tr/aciklamali-afet-yonetimi-terimleri-sozlugu> adresinden alındı
- Unicef. (2023, 05 20). Unicef.org: <https://www.unicef.org/turkiye/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme> adresinden alındı
- Resmi Gazete. (t.y.). Oyun Hakkı. 1995.
- TÜİK. (2023). Türkiye-Kahramanmaraş-Nüfus-Çocuk. Geliş tarihi gönderen <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2019-33705>
- Rismanchian, O., & Rismanchian, A. (2007). Children participation in planning processes: The case of Child Friendly City project in post-earthquake Bam, Iran. *Urban Design International*, 12(2-3), 143-154. <https://doi.org/10.1057/palgrave.udi.9000196>
- AFAD. (2023, 5 23). <https://www.afad.gov.tr/aciklamali-afet-yonetimi-terimleri-sozlugu> adresinden alındı
- İTÜ. (2023). *6 Şubat 2023 Depremleri Ön İnceleme Raporu* .
- Khan, A. (tarih yok).
- BBB. (2023). <https://www.bursa.bel.tr/> adresinden alındı
- İnegöl Belediyesi. (2023). <https://www.inegol.bel.tr/> adresinden alındı
- Khan, A. (tarih yok).
- Montessori, D. M. (tarih yok).
- Son Dakika. (2023, Şubat). <https://www.sondakika.com/yerel/haber-deprem-bolgesinde-cocuk-olmak-tek-istekleri-yeni-15626907/> adresinden alındı